

Informatīvais ziņojums par Riebiņu novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam

Riebiņu novada dome paziņo, ka saskaņā Riebiņu novada domes 2012.gada 14. augusta lēmumu (protokols Nr.0) „Par Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012.-2024.gadam apstiprināšanu” ir pieņemts Riebiņu novada teritorijas plānojums 2012.-2024.gadam un izdoti saistošie noteikumi Nr. 9. „Par Riebiņu novada teritorijas plānojumu 2012.-2024.gadam”.

Teritorijas plānojums ir izstrādāts Riebiņu novada administratīvajai teritorijai turpmākajiem 12 gadiem. Saskaņā ar likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un 2011. gada 07. jūlija Vides pārraudzības valsts biroja lēmumu Nr. 43, kas pieņemts, izvērtējot plānošanas dokumenta atbilstību LR likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. panta 3. daļas un 23.2, panta nosacījumiem, Riebiņu novada teritorijas plānojumam ir veikts ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums. Tā ietvaros ir sagatavots Vides pārskats, kuram vienlaikus ar teritorijas plānojuma 1. redakciju ir veikta sabiedriskā apspriešana. Pēc 1.redakcijas apspriešanas plānojuma 1. redakcija ir pilnveidota atbilstoši apspriešanas rezultātiem un ņemot vērā institūciju atzinumus. Vides pārraudzības valsts birojs atzinums par Vides pārskatu sniegts 2012. gada 17. jūlijā (atzinums nr. 1). Atzinums ir publiski pieejams [www. http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi](http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi).

Riebiņu novada teritorijas plānojums un tajā ietilpstošie teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi nosaka Riebiņu novada pašvaldības prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei. Teritorijas plānojuma risinājumi ir izstrādāti balstoties uz „Riebiņu novada attīstības programmā 2012.-2018. gadam” (*apstiprināta ar Riebiņu novada domes 2012.gada 13.marta lēmumu nr.5.*) ietvertajiem ilgtermiņa stratēģiskajiem mērķiem un attīstības prioritātēm.

Vides apsvērumu integrēšana teritorijas plānojumā

Galvenie ar Riebiņu novada teritorijas plānojumu saistītie identificētie vides aspekti ir vides un ainavas kvalitāte degradētajās teritorijās, vides kvalitāte apdzīvotajās vietās un virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte.

Teritorijas plānošanas procesā īpaša uzmanība ir pievērsta apdzīvoto vietu - pagastu administratīvo centru - Riebiņi, Sīlukalns, Galēni, Silajāņi, Stabulnieki, Kastīre kā vietējo aktivitāšu centru un galveno pakalpojumu saņemšanas vietu attīstībai, lauksaimniecībā izmantojamā zemēm un mežiem, kas veido novada vietējās ekonomikas pamatu, kā arī novada ezeru un to apkārtnes, īpaši Rušonas pagasta teritorijā plānošanai, attīstot tās par tūrisma un rekreācijas teritorijām. Novada teritorijā tuvākajos 12 gados netiek prognozēts pieprasījumu pēc jaunām dzīvojamās apbūves teritorijām. Jaunai blīva rakstura dzīvojamās apbūves attīstībai rezervētas teritorijas saistībā ar jau esošo blīvo apbūvi, sociālās infrastruktūras, pakalpojumu un inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājumu – teritorijas Riebiņu, Sīlukalna, Galēnu, Silajāņu, Stabulnieku, Kastīres, kā arī Aglonas stacijas, Bašču, Gaiļmuižas un Pieniņu ciemu (blīvi apdzīvoto vietu) robežās. Lauku teritorijās kā dominējošais nākotnē tiek saglabāts atsevišķo viensētu vai viensētu grupu apbūves raksturs. Atbilstoši apbūves veidam teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iekļauti nosacījumi dzeramā ūdens apgādei, notekūdeņu savākšanai un apstrādei. Ražošanas uzņēmumu attīstībai plānojumā noteiktas teritorijas galvenokārt saistībā ar esošo uzņēmumu izvietojumu - Aglonas stacijas apkārtnē, Baškos, Kastīrē. Pārējā novada teritorijā ražošanas uzņēmumu attīstība ir atļauta bijušajos padomju laika saimnieciskajos objektos, kurās bieži vien pašlaik saimnieciskā darbība nenotiek. Būtisks jaunu ražošanas teritoriju pieaugums un nepieciešamība pēc tām novadā turpmāko 12 gadu laikā netiek plānota. Kā potenciālākās attīstības teritorijas atzīmējamas Aglonas stacija un teritorijas ērtas piekļuves attālumā no Daugavpils – Rēzeknes šosejas, Preiļu – Viļānu un Preiļu – Aglonas ceļa apkārtnē - Riebiņos, Galēnos, Baškos. Mežu resursu apsaimniekošana plānota atbilstoši esošajiem meža nozares likumdošanā ietvertajiem nosacījumiem. Lauksaimniecībā izmantojamām zemēm netiek ierobežotas zemju transformēšanas iespējas citos izmantošanas veidos (viensētu tipa apbūvei, apbūvei tūrisma un rekreācijas objektu izveidei, apmežošanai, dīķsaimniecību izveidei), cik tālu tas nav pretrunā ar valsts normatīvo nosacījumiem un nepasliktina izmantošanas iespējas blakusesošos nekustamajos īpašumos.

Vides pārskata, institūciju atzinumu un sabiedriskās apspriešanas rezultātu integrēšana teritorijas plānojumā

Vides pārskata izstrāde notika vienlaikus ar teritorijas plānojuma sagatavošanu, tādēļ jau plānošanas procesā tika izvērtēti nepieciešamie pasākumi tās ietekmes mazināšanai un iestrādāti plānojumā, plānojot konkrētus ar vērtīgo dabas teritoriju aizsardzību un saglabāšanu, ainavas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un aizsardzību, kā arī vides kvalitātes nodrošināšanu saistītus plānojuma risinājumus.

Par Vides pārskata projektu no valsts institūcijām (Dabas aizsardzības pārvaldes, Vides valsts dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes un Veselības inspekcijas) un Latgales plānošanas reģiona administrācijas saņemtie priekšlikumi un komentāri ir izvērtēti un iestrādāti pilnveidotajā Vides pārskatā, līdztekus plānojuma 1. redakcijas pilnveidošanai. No iedzīvotājiem un zemes īpašniekiem attiecībā uz Vides pārskata projektu rakstiski iesniegumi netika saņemti.

Dabas aizsardzības pārvalde ir ieteikusi precizēt informāciju esošās situācijas aprakstā, kā arī papildināt Vides pārskata vērtējumu attiecībā uz plānoto risinājumu ietekmi uz aizsargājamo ainavu apvidu „Kaučers”, kā arī par aizsprosta-regulatora uz Jašas upes (Kastīres ciematā) ietekmi uz sugām un biotopiem dabas liegumā „Jašas un Bicānu ezers”. VVD Daugavpils reģionālā vides pārvalde ir rekomendējusi papildināt un precizēt esošās situācijas analīzi attiecībā uz aktuālo normatīvo aktu lietojumu, ūdeņu izmantošanu, preventīvo pasākumu plāna ieviešanu saistībā ar aizsprosta-regulatora uz Jašas upes ekspluatāciju un paliekošā piesārņojuma datiem par novada apdzīvotajām vietām. Veselības inspekcija ieteikusi precizēt informāciju par dzeramā ūdens kvalitāti, dzeramā ūdensapgādes urbumu aizsargjoslām, plānot peldvietas, precizēt dažus teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu punktus attiecībā uz piesārņojuma avotu attālumu no grodu akām un prasībām dzeramā ūdensapgādei kapsētu sanitārajā aizsargjoslā Riebiņu ciemā. Latgales plānošanas reģiona administrācija neizteica priekšlikumus par teritorijas plānojumu, kas ir saistīti plānojuma izstrādes vides aspektiem.

Iepriekšminētie institūciju ieteikumi ir izvērtēti un teritorijas plānojuma galīgajā redakcijā iekļauti risinājumi, kas nodrošina valsts institūciju prasību izpildi, nosakot piesārņojuma avotu minimālo attālumu no grodu akām un centralizētu dzeramā ūdensapgādes nepieciešamību kapsētas aizsargjoslā Riebiņu ciemā. Teritorijas plānojuma un Vides pārskata esošās analīze papildināta ar informāciju par dzeramā ūdens kvalitāti, apkārtējā vidē novadīto notekūdeņu apjomiem no apdzīvotajām vietām, normatīvo aktu prasībām attiecībā uz ūdeņu izmantošanu, kā arī aizsprosta-regulatora uz Jašas upes ekspluatāciju, tā preventīvā pasākumu plāna ieviešanas nepieciešamību. Attiecībā uz Veselības inspekcijas priekšlikumiem skaidrots, ka pašlaik novadā nav MK noteikumos Nr.38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” (10.01.2012.) iekļautu peldvietu un pašvaldība par lietderīgāku uzskata savā teritorijā attīstīt atpūtas vietas pie ūdens, kā arī tas, ka Riebiņu novada Attīstības programmā vidēja termiņa prioritātes „Kvalitatīva dzīves vide un pamata infrastruktūras izveide” ietvaros kā viens no prioritārajiem pasākumiem ir plānota urbumu inventarizācija un risinājumu noteikšana turpmākai to izmantošanai.

Teritorijas plānojuma 1. redakcijas un tās Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas laikā sanāksmju dalībnieki pārsvarā interesējās par plānoto (atļauto) izmantošanu dažādās funkcionālajās zonās, izteikti priekšlikumi par karjeru rekultivācijas veidu un transporta infrastruktūras attīstīšanas nepieciešamību.

Sabiedriskās apspriešanas laikā tika saņemts viens rakstisks iesniegums, kas pēc būtības attiecas uz vides jomu - par sapropeļa ieguves iespējām Liminu ezerā aizsargājamo ainavu apvidus „Kaučers” teritorijā. Ar šo ierosinājumu papildināti teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, nosakot, ka sapropeļa ieguve minētajā ezerā ir atļauta, saskaņojot dabas aizsardzības intereses ar Dabas aizsardzības pārvaldi un nodrošinot LR „Zemes dzīļu likuma” un saistībā ar to izdoto normatīvo aktu prasību ievērošanu. Priekšlikuma vērtējums ir iekļauts Vides pārskatā.

Vides pārskats ir sagatavots atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām.

Vides pārraudzības valsts birojs 2012. gada 17. jūlija atzinumā Nr. 19 iesaka Vides pārskata nodaļu par Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringu papildināt ar konkrētiem plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringā izmantojamiem vides indikatoriem, kā arī Riebiņu novada pašvaldībai izvērtēt nepieciešamību pilnveidot Riebiņu novada teritorijas plānojumu 2012.–2024.gadam, ņemot vērā Vides pārskatā, sabiedriskās apspriešanas laikā un šajā atzinumā izteiktos priekšlikumus.

Pirms teritorijas plānojuma apstiprināšanas Riebiņu novada domē ir izvērtētas Vides pārraudzības valsts biroja rekomendācijas un pieņemti sekojoši risinājumi to izpildei:

Vides pārraudzības valsts biroja rekomendācijas	Risinājums
<p>1. Birojs iesaka Vides pārskata nodaļu par Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringu ar konkrētiem plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringā izmantojamiem vides indikatoriem, kuri raksturotu vides stāvokļa izmaiņas, kas potenciāli iespējamās Teritorijas plānojuma īstenošanas gaitā. Birojs papildus informē, ka informatīvais materiāls par plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes novērtējumu (monitoringu) pieejams Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings.</p>	<p>Ieteikums ņemts vērā. Vides pārskats papildināts ar ieteikumiem teritorijas plānojuma ieviešanas monitoringa programmas izveidei, pašlaik pieejamās informācijas robežās Vides pārskatā minēti monitoringa programmā iekļaujamie vides indikatori. Pašvaldībai ieteikts izstrādāt detalizētu monitoringa programmu, šim nolūkam izveidojot darba grupu un sadarbojoties ar valsts vides un dabas aizsardzības institūcijām.</p>
<p>2. Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē Riebiņu novada pašvaldībai izvērtēt nepieciešamību pilnveidot Riebiņu novada teritorijas plānojumu 2012.–2024.gadam, ņemot vērā Vides pārskatā, sabiedriskās apspriešanas laikā un šajā atzinumā izteiktos priekšlikumus.</p>	<p>Ieteikums ņemts vērā. Pašvaldība ir izvērtējusi nepieciešamību pilnveidot teritorijas plānojuma galīgo redakciju. Ievērojot to, ka Vides pārskats ir izstrādāts vienlaikus ar teritorijas plānojuma risinājumiem, teritorijas attīstības vides un ainavu aizsardzības aspekti ir izvērtēti jau plānošanas, tostarp sabiedriskās apspriešanas procesā. Vides pārskata ieteikumi ir ņemti vērā un ir iestrādāti plānojumā tā sagatavošanas procesā un precizēti plānojuma izstrādes noslēdzošajā posmā. Citi būtiski papildinājumi vai grozījumi teritorijas plānojumā nav nepieciešami.</p>

Pieņemtā plānošanas dokumenta pamatojums

Teritorijas plānojumam nav izstrādātas alternatīva, tādēļ, veicot šo stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu kā alternatīva plānotajiem risinājumiem izvēlēts t.s. "Nulles scenārijs", kurā tiek pieņemts, ka teritorijas plānojums netiek izstrādāts. Alternatīva "Nulles scenārijs" nav uzskatāma par labāko iespēju novada attīstībai. Saistībā ar nulles scenāriju ir izdalīti vairāki, negatīvi novada attīstības aspekti: ierobežotas iespējas novada apdzīvoto vietu, uzņēmējdarbības, t.sk. ar tūrisma un rekreācijas attīstību saistītas attīstībai un teritorijas iesaistei saimnieciskajā darbībā, ezeru vides kvalitātes uzlabošanai, to pieejamības uzlabošanai apdzīvotajās vietās un bijušo saimniecisko un tagad neizmantoto objektu – degradēto teritoriju, vietējas nozīmes potenciāli piesārņoto sakārtošanai.

Lai novērstu Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam īstenošanas iespējamo negatīvo ietekmi uz vidi, plānotie risinājumi ir jāievieš ievērojot valsts normatīvo aktu prasības vides un dabas aizsardzības jomā, nodrošinot, ja nepieciešams, normatīvajos aktos noteiktās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras.

Pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai

Atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja atzinumā Nr. 19 (17.07.2012.) noteiktajam, lai konstatētu Riebiņu novada teritorijas plānojuma 2012.–2024.gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, kā arī lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, jāveic plānošanas dokumenta īstenošanas novērtējums un vismaz divreiz plānošanas periodā (2016. un 2024.gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojam.